

Andrzej Gordziejewicz-Gordziejewski

"O założeniach gnoseologicznych badań porównawczych nad współczesnymi literaturami słowiańskimi", Halina Janaszek-Ivaničková, "Z polskich studiów slawistycznych" V, t.II (1978) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 23/3 (77), 243

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ GÓRSKI Konrad: Zdolność odbioru dzieła sztuki jako organ poznawczy. "Pamiętnik Literacki" 1979 z. 2 s. 3-21.

Rozprawa włącza się w nurt dyskusji o poznawczych kompetencjach krytyki literackiej i statusie naukowym historii literatury. Autor wychodzi z założenia, iż "neuką jest usystematyzowany zespół społecznie sprawdzalnych sądów poznawczych", i podkreśla - obok intelektu - rolę odbiorczej wrażliwości na oddziaływanie środków artystycznych danej sztuki. W stosunku do dzieł literackich ową wrażliwość określa mianem "słuchu literackiego", inaczej - "zdolnością odbioru tekstu literackiego zgodnie z semantyką kodu specjalnego", czyli "kodu poetyckiego". Tak rozumiany słuch literacki jest - zdaniem autora - warunkiem niezbędnym w refleksji historycznoliterackiej, tj. w poprawnym odczytywaniu zarówno fragmentów tekstów, jak też właściwym odbiorze zawartości treściowej i ideowej dzieła literackiego.

BP/77/7

M.Mg.

/I/ JANASZEK-IVANIČKOVÁ Halina: O założeniach gnoseologicznych badań porównawczych nad współczesnymi literaturami słowiańskimi. "Z polskich studiów slawistycznych" V, 1978, t. II, s. 13-22.

Autorka analizuje problem potencjalnych możliwości poznawczych współczesnych badań komparatystycznych. Zwraca uwagę na semiologiczny aspekt tych badań, łącząc ich zasadność i konkretność z umiejętnością i wyczuleniem badacza na wychwytywanie oraz dekodowanie znaków istniejących, a szczególnie nowych. W tym kontekście literatury słowiańskie winny nas interesować jako część światowego procesu komunikacji społecznej w dwu planach: tradycji etnicznej i przynależności do wspólnoty socjalistycznej. Istotną staje się odpowiedź na pytanie, co i jak te literatury przedstawiają, przy czym na obecnym etapie badań, szczególnie w przypadku tego drugiego pytania, powstają pewne komplikacje natury aksjologicznej (problem zmediatyzowania przez wzory tradycji literackiej).

BP/77/8

A.G.